

EINA SYKĮ SAVAITĖJE

Kaina metams 10 l., pusmečiui 6 l., 1 mėn. 1 l. 20 c.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 20 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 20 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas, Latsvės Al. 12 Nr. Telef. 90 Nr.

Ar sveikas mums fašizmas?

|| Pastaraisiais laikais Lietuvoj apskritai, ypač gi Kaune apsirėškė gana keisti ir pas mus beveik niekad nebuvo įvykiai: nelietuviškų iškabose užrašų tepimas, svetimtaučių pirklių langų daužymas, grąšinamųjų svetimtaučiams lapelių mėtymas ir tt.

Kai kurių žmonių visi tie įvykiai vadinami vienu žodžiu: **fašizmas**.

Kas tai yra tas fašizmas ir iš kur jis kilęs?

Fašizmas kilęs iš Italų ir turėjo jis ten kovos su bolševizmu eiksmės. Italuose po karui buvo bepradedęs smarkiai bei tvirtai įsigalėti bolševizmas, o sykiu su juo įsivyravė ir italų tautybės paniekimas, taip sakant „internacionalis išsitautinimas“. Bolševizmui nugalėti ir tautybei apginti susitvėrė Mussoliniui vedant, labai tvirta fašistų organizacija. Prieš bolševikų prievartą fašistai griebėsi savo prievartos ir bolševizmas su visais jo „priedais“ Italuose šiandien yra nugalėtas.

Ta fašistų pergalė daug kam padarė didelio įspūdžio ir fašistai daugely vietų rado pasekėjų. Tarp kitko atsirado tų pasekėjų ir pas mus.

Mūsų fašistai, besivadindami tuo vardu ar nesivadindami, užtepė Panevėžį, Kauną, ir gal dar kitur svetimomis kalbomis parašytus užrašus, išdaužė kai kur žydams langus, išmėtė grąšinamųjų net „gerkles piauči“ lapelių, padarė dar vieną kitą panašų išsišokimą ir irgi padarė nemažo įspūdžio.

Padarė įspūdžio, bet labai įvairaus: vieni mūs visuomenėj ėmė iš to džiaugtis, kiti dargi ir labai neapsidžiaugė.

Besidžiaugiantieji visa tai aiškina šitaip:

„Mes, lietuviai, dideliu vargu tvėrėme ir tveriamo nepriklausomybę, tvarkome kraštą visa savo siela gyvenamojo vargais, nelaimėmis bei laimėmis, įvairios gi rūšies svetimtaučiai. ypač gi žydai, lenkai, kurie ne tik nieko nepriidėjo mūsų šaliei laimei, bet dargi jam dažnai daug kuo kenkia, dabar gi Lietuvoj turi plačių

ypatingų teisių, tvirtai įsigalėję, išnaudoja mūsų šalį: naik juos varžyti, persekioti“ . . .

Nesidžiaugiantieji gi fašizmo reiškiniais sako šitaip:

„Tėtybė: svetimtaučiai ypač lenkai ir žydai neužstipė nė tų gerbių bei ypatingų teisių, kurių jie Lietuvoj turi. Tik maža dalele jie prisidėjo Lietuvos atstatymui arba

ir visai neprisidėjo, net kenkė ir kénkia mūs valstybės gerovei, bet kovoti su visais tais nenaudėliais reiki tokiau būdu“ . . .

Tas gi būdas, anot jų jau daug metų lietuvių mėginamas ir duoda gerų vaisių, nors ir daug kantrybės, ištvermės reikalauja. Tas būdas, tai lygios visiems teisės, teisėtumas ir prievartos prieš priešininką neavartojimas, sykiu gi griežtas savo reikalų supratimas bei jų gynimas. griežtas neapsileidimas.

Ir toliau tie žmonės taip sako: dideliame pasauly mes esame neskaitlingi, silpni. Vien ginklais, pajėga, prievarta mes neįgalėsimė prievarta gi išsišokdami mes tik pralaimėsimė. Teisėtumas, tvarka, lygios

Klaipėdos sukilimo laikais: Anglų karų laivas «Caledon» įeina į Klaipėdos uostą.

LYS P. 410
Kauno-1923
BIBLIOTEKA

silpnesniems teisės, tai mūsų ginklas, nes tuo būdu mes sau daug simpatijos, prielankumo pasaulį įgyjame, tas gi mus stipriai remia ir palaiko.

Tat duokime lygių teisių visiems, bet savo žiūrėjime, nežiopsokime! Ir jei svetimtaučiai pas mus per daug yra įsigalėję, daug daugiau, negu jiems prieguli, yra užgriebę, tai pirmučiausia mes patys susipraskime, susibūrkime ir išverme, darbštumu mes savo tikrai paimsime ir svetimtaučius — nenaudėlius jiems tinkamon vieton nustumime!

Ligi šiam laikui, nuo pat pirmos atgimimo dienos mes ėjome teisėtumo keliu ir laimėdavom tik todėl, kad nuo to kelio nenuėdavom. Juk faktas, kad mes, lietuviai. Lietuvoj nuolatos tvirtėjame, turtingin einame, vis daugiau atsiranda mūsų kultūros, pramonės ir tt. įstaigų. Nuošimčiais žiūrint lietuvių mokyklų, padėkim, kasmet atsiranda daugiau negu lenkų: lenkų mokyklos, ir apskritai lenkų gaivalas Lietuvoj nyksta prieš kilančią lietuvių dvasią, kultūrą, susipratimą. Savo fabrikais, dirbtuvėmis, pramonės bendrovėmis, bankais, koperacija lietuviai vis toliau ir toliau žydus ir kitus svetimtaučius atstumia. Dabar gi atsirado karštuolių, nesubrendėlių, kuriems kantrybės pritrūko ir norėtų jie vienu šuoliu didelį kelio galą peršokti ir jėga visus svetimtaučius kuoneišmaugti...

Svetimtaučiai apibūdina lietuvius, kaip rimtus ir išvermingus. Ar nekultūringus išsišokimus prieš svetimtaučius galima pavadinti rimtu dalyku? Ar nekantrus mus pačių išleistų teisių laužymas rodo mūsų išvermę?

Neišmintingi tie, kurie pataria mums italų sekti ir irgi, kaip ir anie, fašizmo griebtis. Italų tauta tvirta (apie 30 milijonų), valstybė jų sena ir galinga, todėl kas jiems galima, leistina, mums negalima, kaip neskaitytingai tautai ir dar naujai atgimusiai ir silpnai valstybei.

Italams vistiek, kaip apie juos kalbės užsieny — mums gi tas turi be galo svarbios reikšmės!

Jei pragarsėsime muštynėmis, langų daužymais ir tt. — iš to mūsų priešai tik pasidžiaugs.

Fašizmas be galo panašus į garsųjį rusų juodašimčių elgesį. Rusų juodašimčiai savo elgesiu nesąmoningai labai tvirtai pridėjo savo ranką prie Rusijos sugriovimo, prie to paties bolševizmo įvedimo. Italuose fašizmas dar trumpai gyvuoja, dar neištirtas. Dar klausimas, kaip jis ir italams atsilieps. Jau ir dabar pradeda Italams reikštis blogų fašizmo pasekmių.

Taigi atsargūs būkime su tais, kurie šaukia mus prie įvairios rūšies „pogromų“, neteisėtų prieš svetimtaučius išsišokimų. Tiesa mūsų pusėj ir mes jos pagalba nugalėsime, kaip lig šiol nugalėdavom. Savo geras vardas lengvai galima suteršti, bet nelengvai jis bus paskui nuvalyti, geras gi vardas nepriklausomybės atstatyme turi labai didelės reikšmės.

Branginkime jį!

Kap. Ruseckas.

Pranas Bernatonis.

Iš karužės.

*Sekmadienio rytelį
Ėjau vandenėlio semti,
Sutikau bernelį,
Iš karužės parjojantį!*

*Paguldžiau
Našteliu,
Prakalbėjau
Aukso žodelius:*

*Vai kur buvai,
Puikus, gražus bernelį?
Kur palikai —
Mano jauną brolelį?*

*Gal už jūrių—tolimųjų,
Plačiai supančių?
Ar už girių tų tamsiųjų
Ažuolynų—augančių?*

*Skaisti graži rūtele, Nesiklauski tu manęs,
Kaip gėlė žydinti, Kur palikau brolelį?
Tu užaugai pas motinėle. Aš ir taip myliu tave,
Tarsi girioj gegutė. Kaip dainų paukštelį!*

*Ne už jūrių mėlynųjų,
Aukštų girių, — šimtamečių
Tik už šalį mūsų protėvių,
Kraujas teka milžinų.*

*Aš brolelį vakar palikau Puikus, gražus dobiele!
Ties Nerio krantais. Paduok savo baltąrankelę
Jį nuskynė lenkų kulipka Paguosk jauną tu mane
Ginant Lietuvos ribas. Našlaitėle, vieną mergele!*

*Ačiū tau mergele,
Už meilų žodelį!
Pamylėsiu aš tave,
Per visą amželį!*

Laikraščiai kariuomenėj.

Į kariuomenės dalis siuntinėjama „Karys“, „Lietuva“ ir kitokių laikraščių, nors pastarųjų neperkiek ir kur nėsama dalių skaityklų, vargu, kad rikiuotės kareivijoms nors retas tų laikraščių pasiektų. „Karys“, „Lietuva“ pasiekti gali, ypač pirmasis, kurio, sąžiningai dalyse skirstant, pakaktų kiekvienam būriui po 2 egz. ir ten jį, tuojau nesunaikinus, per savaitę galėtų perskaityti visas būrys.

Bet ar perskaito kareivis nors „Karių“? Susiduriant kasdieniniame gyvenime su kareiviais, kartais pasitaiko su jais įsikalbėti apie laikraščius ir tt. Dažniausiai išgirsi, kad „Karys“ į jų dalis, tiesa, pareina, bet tik ne visus jo Nr. Nr. tenka matyti, kadangi jie „išstirpsta“ kažkur raštinėse, pradėjus nuo pulko štabo, baigiant kuopomis.

Teko girdėti iš kitų ir pačiam matyti, kaip nesąžiningai elgiamasi štabų raštinėse su prisiūtais į dalis laikraščiais. Tik spėja iš pašto parnešti kokių laikraščių, kaip susibėgę raštininkai ir kt. pasiima kiekvienas po laikraštį, skaito, o perskaičius meta kur puola, retas atidės prie siunčiamų į kuopas Raštininkas, skirstantis siuntinėti į kuopas laikraščius, apdalinęs sulig savo nuožiūros, net gerą pluokštą meta kur ant lentynos, tai esą visokiems štabo reikalams, suvinot ką ir tt. Kai kurios batalionų štabų ir kuopų raštinės ir gi moka panašiai pasielgti ir rikiuotės kareivijoms retai koks laikraštis pasiekia, tik kiek dažniau tą (ir tai ne visai), kuris jau pamylėjęs laikraštį ir laukia jo pareinant, kad dar sučiupus, kol nespėjo sunaikinti kuopos raštinėj, o kuris dar nepamėgęs laikraščio, tai tam nedaug progos tėra pamylėti. Šitokie apsiereiškimai nemalonūs ir turime stengtis juos prašalinti.

Nesakau, kad panašiai būtų visose dalyse, kame ir tvarkingiau laikraščius išskirsto, bet minimų apsiereiškimų, kaip teko girdėti ir matyti, esama ne vienoj dalyj.

Kovoti su nesąžiningu laikraščių išskirstymu kitaip negalėsime kaip tik griežtos tvarkos laikraščiams išskirstyti nustatymu.

Manau patogiausia būtų šokia tvarka: Pirmiausia dalies švietimo komisija turėtų žinoti prisiunčiamų į dalį laikraščių skaičių, paskiau gerai ištirti ant kiek kareivių kokio laikraščio išpuola vienas egz. ir po kiek į kurią kuopą ar komandą galima jo išsiuntinėti. Tą susekus susitart su štabo adjutantu, batalionu, kuopų bei komandų vadais (viršininkais), kad griežtai uždraustų raštininkams ir, žinoma, aukštesniesiems už juos, perskaičius kokį laikraštį numesti arba suvartoti saaviems tikslams, bet įsakyti perduoti į kareivines kareiviams, ir kad pas savęs ilgai nelaikytų. Šio tikslo pasiekimui manau, patogiausia būtų toks būdas. Pavyzdžiui: į dalį pareina 120 egz. „Kario“. Paskyrus smulkesniems dalykams, kuopoms išeina po 7 egz. Vienas lieka kuopos raštinės komplekte (turėti „Kario“ komplektus kuopoms būtų reikalinga), jį gali perskaityti kuopos karininkai, raštininkai ir kt., o 6 egz., t. y. po 2 egz. būriui atiduoti kuopon, kareiviams. Kad kiekvienas kareivis galėtų jį pasiekti, reikalinga laikyti kareivinėse ant stalo, o kad kur nenusimėtų, patogų būtų įsegti jį į tam fikslui padarytą lazdetę, kaip tenka matyti pavyzdingesniose viešose vietose, klubuose ir tt. Tokių lazdelių patys kareiviai padirbs, o manau, bus kai kurių specialistų, kurie mokėtų dailesnių padaryti, negu miestuose matoma, nes lietuvių sodiečių esama tikrai stebėtinų, savo gabumais dailininkų. Tokis, gulintis ant stalo laikraštis, būtų prieinamas kiekvienam ir kiekviename laike. Gavus naują Nr. Nr., senuosius išėmus būtų naudinga siūti į būrio komplektą, kad kareiviui, prisėjęs reikalui pasižiūrėt kokį seną Nr., nereiktų bėgiot (arba bėgiojus ir negaut), bet pasiėmęs iš lentynos pažiūrėtų ir vėl tvarkingai padėtų. „Kario“ 2 egz. būrys per savaitę gali suspėt

perskaityt. Laikraščiu esant prieinamam priprastų prie jo ir pamylėtų skaitymą ir tie, kurie neturėjo progos pamylėti jo namie.

Kad būtų visur teisingai laikraščiai atiduodami, kiekvienas batalionas, kuopa (bei komanda) ir būrys turi gerai žinoti, po kiek jiems yra paskirta tokio laikraščio ir, atėjus kam atsiimti, jei ne pilnas toks skaičius, griežtai reikalauti atatinamo skaičiaus ir tokiu būdu būrys, reikalaujamas iš kuopos, kuopa iš bataliono, batalionas iš pulko štabo, neleis vieni kitiems bereikalingai aikvoti laikraščių ir vers sąžiningai juos skirstyti. Toks būdas, manau, galimas ir neapsunkinant darbu raštinių. Čia galvoj turiau „Kari“, kurio daugiaus gaunama, bet panašiai galėtų pasielgti ir su kitais, kurių mažiau siuntinėjama.

Jei kur nesama dalies skaityklos ir kai kurių gaunamų laikraščių toks mažas skaičius, kad kuopai neišeina nė po 1 egz., tokį laikraštį galima keisti, vieną savaitę vienoms dalims, kitą — kitoms, arba vienoms dalims perskaičius perduoti į kitas. Ypatingai reik stengtis ligonius (ligoninėj gulinčius) aprūpinti laikraščiais.

Pavedus laikraščių tvarkymą kuopose kokiam vienam asmeniui, kuris tuo reikalu ir rūpintųsi, manau galima priėti prie tvarkingo kareivių aprūpinimo laikraščiais ir jokio sunkumo nesijaustų. Kariuomenėj mūsų sodėtis turi ne tik gauti karinį mokslą, bet ir dvasinį, kad grįžtų iš kariuomenės susipratusių, apšviestu piliečiu.

Laikraščiai yra siuntinėjami ne raštinių arba kt. reikalams, bet kareivių skaitymui.

Juodlis.

Kariuomenė yra priemonė tautos idealams atsiekti.

Lelt. Villušis.

Už laisvę.

(Iš karo su lenkais atsiminimų).

(Žiūrėk „Kario“ 9 Nr.)

Mano ranka instinktyviai spaudžia rungą. Žinojau, ką visa tai reiškia.

— Ne bereikalo jie tarnavę dar rusų caro armijai! — pamaniau, ir, sukdamas dešiniąją rungą, daviau suprasti, kad reikale ir gi nesnausiu — nors kairioji parišta, bet dešinioji juk veikia. O rungas gan svarbus, kad jo storis net ir tamsoje pastebimas.

Prisiartinom prie ežero. Pakrante.. vis pakrante.. slinkom tolyn. Pagaliaus vadovai apsistojo. Priėjau arčiau ir aš. Du jų pašnabždomis kalbėjosi tarp savęs, o trečias ką tai pakrantėje darbavos tarp žolių. Čerai įsižiūrėjęs, pamačiau žolėse ant vandens luotelį.

Aha — pamaniau — tai štai kam jie nešėsi irklą. Ištikrųjų, vyrail! — ką tik balsiai nesušukau iš džiaugsmo.

Vandenyj pasigirdo pliuškėjimas. Besidarbuojuj apie luotą vyriškis pranešė:

— Gotovo, sadites! (jau tvarkoje sėskit!)

— Visi keturi sulipom į luotą, kuris vos laikėsi vandens paviršiu, grąsindamas nuskęsti. Lengvos bangos tiesiai skrydo nuo jo tolyn, prapuldamos tamsoje, ramiai snaudžiančio ežero paviršy. Vandenyje,

kaip veidrody, linksmai mirksėjo žvaigždutės, visa ką iš aukštybių regiančios. Pakraščiais juodavo žemyn viršūnėmis savymeilių topolių šešėlai. Luotelis išpalengvo įrėsi tolyn, užliūliuodamas nemalonius visos tos padėties jausmus. Tik kuomet žmogus atsimeni, kad to ežero galuose stovi tie, kurie man (dabar netik man, bet vadovams dar blogiau!) pavojingi ir kad vėlyčiau numirti, negu jiems pakliūti į nagus, — tai šiurpu darosi ir nenoroms dūsavimą sustabdai, kad sekundai kitai pasiklausyti. Nusiramini, neišgirdęs nieko įtartino.

Štai ir antras ežero krantas. Išlipome. Gudrūs vyrukai luotą paslėpė žolėse. Vėl, sulig ankščiau duotų nurodymų, išsitiesėm žasele ežero pakrančiu. Aš paskutinis. Ejome visai palei vandenį. Aukščiau kranto plentas, kur laiks nuo laiko darda vežimai priversdami mus slėptis po pakraušėmis medžių, kurių šaknys, nusvirusios į ežerą, kybo ore. Kaip tik visa kas nutilsta, — lendam iš savo slėpynių ir žygiuojam, pasiklausydami, tolyn, kolei vėl kas nors mus nesusstabdo.

Perėjom plentą. Dar paėjus laukais apie varstą, mano globėjai pranešė man, kad mes jau esame viduryje demarklinijos ir kad čia, nesą jau nei lenkų, nei lietuvių. Nei nesijaučiau, kaip pašokau aukšty ir pusbalsiai užtraukiau „Gaudeamus igitur“. Nekaip nesinorėjo tikėti, kad aš štai jau perėjęs fronta. Nega e-

Jūros darbai.

(«Karys» 9 Nr.)

II. Ado laiškas.

Brangus Tėve! Ilgai Tau nerašiau, kadangi buvo labai daug darbo. Nesuspėjome mes dar nueiti nuo dirbtuvės, kaip mus užfraktavo, t. y. mūsų laivą pasamdė viena vokiečių kompanija garlaivio iškrovimui, ir iš Abo garlaivis išėjo tuščias. Prikrovėme tikrai angliu. Krovė darbininkai. Mūsų tik pažymėjo, kad prikrauta.

Iš esančio netoli prieplaukos sandėlio darbininkai su karučiais (tačkomis) per nuklotas lentas vežė angliu į garlaivį ir pylė per tam tikrą padarytą garlaivio lubuose angą į anglių duobę, vadinamą „bunkeru“. Tie „bunkerai“ padaryti arti katilų, kad galima būtų lengvai angliu pristatyti kūrui, kuomet garlaivis eina.

Kad pasekmingiau galėtų mašinos veikti, jei nėra krovinio, kaip tai pas mus buvo anuo kart, tai pripila dar vandens į specialias sisternas laivo apačioje, ir tuomet mašina (gražta) labai nugrimsta į vandenį ir garlaivis greičiau eina ir geriau atlaiko jūroje vėją.

Jūros darbai. Didelio uosto įtaisymai laivams iškrauti ir įkrauti vadinamieji „kranai“ arba tiesiog pakeliamosios mašinos.

|| Mes išvykome iš Abo į Švedų uostą Lules, esantį kuone pačioje šiaurėje. Čia vasarą saulė, galima sakyti, visai neužsileido, tikrai kokiam pusvalandžiui ji pasislėpė už horizonto, taip, kad ir sutemos nebuvo, visą laiką buvo šviesu. Miestelis neperdidelis, verčiasi geležies rūdies pramonę.

Kai mes prikrovėme pilną garlaivį rūdies ir išėjome visai į atvirą jūrą, kapitonas įsakė mums, mokiniam, paėliui stoti prie vairo. Vairu, padedant tam tikram ratui su rankinelėmis, laivą valdo. Šio rato sukimu, vairininkas verčia veikti garinę vairo mašiną, kurioji suka vairą, traukdama vairo grandis.

Kuomet vairininkas suką ratą į dešinę, tai ir garlaivis sukasi į dešinę. Iš pradžių aš prisiziūrėjau, kaip senas vairininkas veikė vairu. Kad žinoti, kur sukti, idant garlaivis eity tiesia, kapitono nurodytą kryptimi, prieš pat vairininką randasi kompasas. Jame magneto plunksnelė visad parodo, kur šiaurė ir pietus. Aplink kompasą pritaisyta skaičių lentelė, padalinta į 360 laipsnių. Prieš garlaivio nosį padarytas juodas taškas ir vairininkas turi žiūrėti, kad tas taškas nuolatos būtų prieš tą laipsnį, kurį, laikytis įsakė kapitonas. Kuomet senas vairininkas stovėjo prie vairo, tai laivas plaukė tiesiai ir man rodėsi, kad šis vairavimas yra labai lengvas, bet kuomet aš paėmiau vairo ratą į savo rankas, tai garlaivis iškart pradėjo rašinėti vandenyje raidę „S“, t. y. kraipytis į visas puses, ir aš supratau, kad vairą valdyti netaip lengva, kaip rodos, ir reikalauja daug prityrimo. Šito negalima išmokinti klasėje, pasakojimais, be praktikos čionai garlaivyje neapseisi. Iš pradžių vairininkas nuolatos turėjo mane taisyti, bet antroji dienoj truputį įpratau. Jis sakė kad tik giedroje ir su kroviniu garlaivyje yra lengva tarnauti, bet jei bangos ar mažai krovinio, tai jau daug sunkiau.

Mes sustojome vokiečių uoste Liubekoj ir ten, skubiai krovinius iš garlaivio iškrovę, turėjome nuplaukti į Hamburgą. Labai įdomu buvo pravažiuoti per kasą (kanalą) kuris jungia Baltijos jūrą su Žemine Vokiečių jūra — 1914 m. minimą parkasą taip pagilino, kad

jau pats visos tos kelionės suprasti. Mane apėmė lyg kažkokis lūkesnis, lyg kažin ko gailėstis. Ėjau nuleidęs galvą, svajonėse paskendęs. Tik sulojęs artimo ūkininko šūnytį, nukreipė mano atydą. Mano draugai jau gana garsiai juokavo. Mat, jau jokio pavojaus nebuvo. Ėjom jau visi kartu ir pusbalsiai erzėjom.

Ne nepaįtutom, kaip prisitartinom prie gana didelio ūkio. Mane paliko už sodno palaukti, o jie, vadovai, nuėjo į kaimą sužinoti, ar visa kas tvarkoje. Man ilgai laukti neteko. Už keletos minučių grįžęs vienas nusivedė ir mane.

Šeimininkas mandagiai pasisveikinęs gryna lietuvių kalba ir akcentu, paprašė prisėsti ir truputį pasilsėti. Tuo tarpu šeimininkė jau priėngė šį tą užkasti. Bet trys mano globėjai skubino grįžti, kad kas jų luoto iš žolių neištrauktų. Man palinkėjo laimingos tolimesnės kelionės ir kad šią naktį jausčiausi pas šį ūkininką, kaip namie, nes jie gerai jį pažįsta ir kad aš čion esu ne pirmutinis atvestas. Aš gi iš savo pusių dėkojau už tikrą drašų karzygišką žingsnį, prižadėdamas kuomet nors pasikeitus apystovoms, gausiai atlyginti ir pareiškiu, kad aš to niekuomet neužmiršiu. Trys mano išgelbėtojai išėjo vėl atgal per frontą.

Aš, likęs pas svetingą ūkininką, vakarieniau. Iššnekome apie įvairius nuotikius. Sužinojau, jog čion lenkai su ginklais jau neturi teisės ateiti, nes esą

neįtralė juosta, nors jie tos taisyklės neprisilaiko ir kartais atjoja pasiplėšti. Bet man, esą, jau pavojaus nėra ir kad tolyn į lietuvių pusę aš galys eiti visai be baimės. Nūpasakojo taipogi paskutinių dienų susirėmimus lietuvių su lenkais ties jų kaimu kaip dešimtis lietuvių kareivių išvijo keturesdešimtis lenkų ir dar kelis pašovė; taip pat, kaip vietos gyventojai patys priešinasį lenkų sauvalei ir dar daug kitokių atsitikimų.

Aš jau visai įsidrąsinau atkutau. Šeimininkas ragino perakvoti. Aš matydamas, kad ištikrųjų, jokio pavojaus nėra, o antra, kad esu pavargęs po ilgos ir įspūdingos kelionės su nuotikiais, sutikau pernaktvoti. Taip po trijų savaitų vėl atsiguliau į minkstą patalą ir be jokių sapnų užmigau, kaip užmuštas.

Ant rytojaus atsikėliau vėlokai. Buvo graži rudens diena. Išėjęs gėrėjaisi rytu, visą krūtine kvėpuodamas malonių Lietuvos oru. Okis stovėjo mažo ežerėlio pakrantėj ežerėlis plovė ūkio sodnelio pakraštį. Už ežerėlio ir toliau buvo matyti stambūs ūkiai. Čia, rodos, ir dangus šviesesnis atrodė, ne kaip lenkų pusėj. Tik neramumas spaudė ir čionykščių gyventojų širdis. Kaip jie visi laukia tvarkos nustatymo. Toks gyvenimas nepakenčiamas: lenkai nuolat daro ginkluotus užpuolimus: plėšia turta, ramybės nėra. Su kuo tik pakalbėsi, kiekvienas stebisi lenkų gobšumu, kad lenkai tai esą, kaip kiaulės lendą ir lendą į svetimus žirnius,

juomi gali plaukioti patys didieji laivai. Šis perkasas davė vokiečiams galimybės greitai (trumpu keliu) permesti savo laivyną iš vienos jūros į kitą, kuomet pirmiau tekdavo apiplaukti visą Daniją, kas sudarydavo ilgą kelį. Į Hamburgą mes atvykome tik šiandien. Niekuomet nesu matęs panašių įtaisymų ir patogumų jūros prekybai, kaip čia. Čia tiek nepaprasto, kad aš turiu Tau aprašyti apie tą kitame laiške.

Tavo sūnus Adas.

Jūrininkas D.

Ankšta vienybė tarpusavy, gerbimas ir pasitikėjimas savo viršininkams tegu niekuomet jūsų neapleidžia. Tame armijos jėga ir galia.

Generolas S. Žukauskas.

Žvalgvytis.

Į Vilnių.

*Nors priešai siaučia apie mus
ir viską blaško įzuliai;
mums jų siautimas nebaisus,
mes eisim vis pirmyn drąsiai,*

*Mes eisim ten, kur Vilnius mus,
širdis Tėvynės mūs brangios.
Tenai prašvis tik mums dangus,
prašvis nors kartą pagalios.*

*Į Vilnių, į Vilnių jaunieji vyčiai,
išvysim nekviestus svečius.
Užteks jau iš mūsų apykantos tyčiotis;
gana bus jau skriaust silpnesnius!...*

*Į Vilnių jaunieji, tenai pasilsėsim, tenai,
kai vėliava mūsų aukštai
senoj Gedimino pily plėvėsuos,
kai erelis jau mus nekamuos...*

Klaipėdos sukilimą atsiminus.

(Žiūrėk „Kario“ 9 Nr.).

6. Sausio 14 — 15 naktį.

Naktis. Vėjas, lyg kažko nepaprasto lemdamas, ėmė šėlti ir staugti, kaip geležinis vilkas Gediminui sapnuojant ir nešė, ką tik pagriebdamas...

Kilo pusnys... Pūga baisi! Vyriausias Vadas įsakė nemiegoti, bet daryti žvalgybą, nes šianakt gali įvykti permainingi...

— Arne Klaipėdą tik ims bombarduoti, — pamaniau ir su draugu Petru K-tu išėjau malūno linkui žvalgavimo reikalais. Fronte ramu, tik reikarčiais praužia viena kita „bitelė“. Vėjas smarkiau ėmė šėlti ir, stulpais sniegą sukdamas, nešė jį po laukus. Ir taip iki nakties trečios valandos: pusiau ramu, žvalgaujam, pusto, nieko nematyti. Susitinki su savaisiais, pasakai slaptažodį ir išsiskiri. Iki pusiaunakčio slaptažodžiu buvo dar tas pats įprastas «Trauktukas», o nuo pusiaunakčio — «Buožė».

Trečiai išmušus, suklegėjo kulkosvydžiai, sušvytavo ir paraudo padangė. Girdėjosi ir rankinių granatų sproginimai. Mes irgi dėl visoko pasiruošėm...

7. Šuo su kate vienam maiše.

Sausio 15 d. Rytas. Pūga kiek nurimo. Kovos irgi aprimo, tik dešinysis sparnas kažko dar nerimavo ir klegino kulkosvydžiais.

Gavom žinių, kad kovų pasekmės — užėmimas Klaipėdos priemiesčio Althof ir kitų svarbesnių pozicijų punkty, kur priešui buvo patogiau laikytis.

Kiek palaukus, mūsų kiai atvarė 20 belaisvių — prancūzus ir vokiečius drauge, sumaišę. Kur buvęs nebuvęs pasipainiojo amerikietis Doret su kino aparatu ir dar bevarant bičiulius juos nutraukė. Mano išmanymu tokia filma, tai svarbus dokumentas naujai istorijai, nes prancūzai su vokiečiais, tik Klaipėdoje susibičiuliavo, kad bendromis jėgomis lietuvius skriausti.

Gana gražų įspūdį sudarė Krucken - Gorge piliečiai, kurie subėgę šnekučiavosi, juokėsi, kad tokie dideli pasauliniai priešai, pagalios į vieną maišą įlindo — į lietuvišką maišą!..

į svetimas žemes. Nekokią ateitį jiems, lenkams, žmonės pranašauja.

Apie pietus, jauno vaikinio, to ūkininko sūnaus, lydimas iškeliavau. Nuo vidurio demarkacijos linijos jis grįžo atgal, nurodęs man dar, kokiais keliais geriausiai eiti. Aš, praėjęs apie pora varstų, užėjau pas pirmą pakelėje ūkininką ir paprašiau pavėžinti mane iki Kalvarijos. Ūkininkas mielai noru sutiko savo karininkui patarnauti ir už keletos minučių aš jau dardėjau lengvam vežimėlyje Kalvarijos linkui. Netrukus privažiavom pirmą lietuvių sargybą. Sargybinis nemaža nustebo, pamatęs savo karininką pilnoj uniformoje, važiuojantį iš lenkų pusės. Bet, kadangi aš važiuavau lietuvių pusę, tai jam nebuvo reikalo manęs stabdyti ir klausinėti, kaip sargybiniui pridera.

Pavakare aš jau buvau Kalvarijoje. Žmogų, kuris mane atvežė, sugražinau atgal, išdavęs jam raštelį, kad jis tikrai grįžta namon ir kad sargybinis jo neužlaikytų. Pats, lazdele pasiramščiuodamas, nužygiavau į miestą. Gatvėse sukinėjosi daug kareivių. Kaikurie jų buvo man pažįstami — mūsų pulko štabo komandos. Sustabdęs vieną kareivį užklausu, kokia dalis čia stovi. Jis paminėjo mano pulko štabo. Vėl nudžiugau. Kaip gerai visa kas klojasi. Pataikiau tiesiai savo dalin.

Atėjęs štaban, persistačiau pulkininkui. Visi karininkai, buvusieji štabe, nemaža nustebo mane pamatę. Jie manė, kad manęs senai gyvo nėra, nes mano kareivis Tinginauskas, kuriam pavyko tuomet pasprukti, pranešė, kad matęs mane pašautą nuo arklio krintant. Todėliai ir iš pulko sąrašų buvau jau išbrauktas, kaipo žuvęs. O čia aš... kaip iš po žemės išdygęs. Klausinėjimams galo nebuvo... Nespėjau atsakinėti... Pagaliau ir nusibodo atsakinėti į tuos, vienos rūšies, klausimus, tad ir nutariau visa ką aprašyti.

Pulke per tą laiką įvyko didelių permainingų: majoras Žiūrys, buvęs mano batalijono vadas, išskeltas kitan pulkan; leitenantas Skriblius užmuštas tuose pat mušiuose ir tą pačią dieną, kuomet mane sužeidė; vyresnisai-leitenantas Jonauskas, pakeltas į kapitonus, ir paskirtas pulko adjutantu, o leitenantas Šlikas gavęs vadovauti kuopą už atsizymėjimą paskutiniuose mušiuose.

Ir aš, gavęs tą pačią dieną, reikalingus popierus, išvykau Kaunan baigti gydytis.

(G a l a s).

27 d. rugsėjo 1922 m.

Kaunas.

Belaisvių tarpe buvo vienas prancūzų karininkas, kuris nejaukiai jautėsi, patekęs civilių naguosna, o kareiviai drebėjo, it lapai, kai kuriems net pašaros riedėjo per veidus. Turbūt baisu buvo, kad neišvestų jų už kalnelio... šaudyti. Vokiečiai-žandarai teisinosi, kad jie esą nekalti, kad juos prancūzai prievartą kovon stūmė.

Ką gi, nors jie mums ir priešai buvo, bet „nabagėliai“ suvargę, išalkę, jų įdubusios akys, tartum, prašytė prašė pasigailėjimo. Tuoj parūpinom „sveteliamis“ užkandos, ir ne visai prastai: sviesto, kiaušinienės, blynų ir kitų gardumynų. Suėdo jie valgyti. Pasirodė, kad iš tikro alkanų būta, nes, kad kirto, tai kirto, net ausys lėpsėjo, tuo labiau karininkas. Teisybės neaplenkiant, pridursiu, kad jei dažnai tokie „svečiai“ lankytusi, tai viską išgrandytu, nes ėdimas jų nesvietiškas! Neveltui žmonės mini prancūzmetį (1812 m.); pasirodo, kad prancūzų karžygiai, nors ir maziukai, bet daug suvalgę.

Na, kaip ten nebūtų, bet malonu buvo girdėti, kai jie, sočiai užvalgę kalbėjosi, kad lietuvių belaisvė nebloga yra. O žandarai, tai tikri juokdarai, vos tik neišbadė prancūzams panosių už tai, kad juos varu varė ginti Petišnės reikalų. Be to žandarai skundėsi, kad kas iš jų nenorėjęs su lietuviais kovoti, tą grąsino sušaudysiant.

Šnairuoja vyrai viens į kitą, kaip šuo su kate, ir gana!

8. Pirmosios aukos.

Prancūzų ir vokiečių belaisvių akyvaizdoje atvežė tris mūsų didvyrius žuvučius ir viena sužeistą.

Visi nuliūdo ir nulenkė žemyn galvas, jausdami didelį sielos skausmą ir kerštą tiems kraugeriams, kurie dar klegena kulkosvydžiais, tuo labiau, kaip tokios rūšies geradarių čia pat dvidešimtys drebėjo mūsų belaisvėje... Jie, it vilkai, akių negalėjo aukštyn pakelti iš susigėdinimo. Kiti net verkė.

Šie jie kovos draugai, kurių pavardžių nežinau, pirmieji paguldė Klaipėdos kautynėse galveles; jie nė kiek nesudrebėjo, bet drąsiai aukavo savo gyvastį šventam Tėvynės aukurui, ir pervėrė kraugerių švino kulkos jų širdis... Jie grįžta iš kovos lauko lavonais, bet gyva dvasia, kuri pasiliko likusiųjų draugų tarpe ant visados...

Skiriantis amžiams su kovoje kritusiais draugais, pasigirdo smarkus kulkosvydžių klagėsų ir granatų sprogamai...

9. Prancūzai iškėlė rankas!

Šaudymo garsai, nuo mūsų Krucken-Görge nutolo, pasidarė kurtūs... Tuoj galima buvo spręsti, kad jau kovos miesto gatvėse. Nemažas būrys sukilėlių išsirikiuoja; jų vadas D-us pasakė, kad visi būtų kaip vienas Klaipėdos miesto vadavimo žygiuose. Pas visus žvilga akys drąsos lėpsna... Žygiuoja šis būrys, žygiuojam ir mudu su d-gu A. M. kartu. Bachmano dvaras liko užpakaly. Tiltas nuo kurio vakar mus pyškino, jau po mūsų kojų... Klaipėdoj!.. Traukiam į miesto vidurį, išsiskirstę tam tikra tvarka. Prancūzai jau atrodė prancūzėliais, nes kaip kiškiai bėgo, nors ir atsišaudydami. Mūsų «bitelės» juos lydėjo iš užpakalio...

Jau prancūzų rankos iškeltos!.. Balta drobulė kyšo iš prefektūros, jų būstinės. Smarkuolis Petišnė išeina, it asilas, galva žemyn nuleidęs, rankas aukštyn iškėlęs. Atrodė tartum, žemę pardavęs.

Vienas mūsų, berods, „Bonžur muse“ pasakė, tai į tai prancūzas, drebančiomis lūpomis, prašabždėjo: «Parle vu pranse», bet mūsų «Bonžuras», matyt daug su juo flirtuoti neturėjo laiko, — atkirto:

«Že ne parlé pranse» ir nuėjo sau; — tik tiek pasikalbėjimo.

Čia žmonių minios bėga gatvėmis ir šaukia: «Valo! Nugalėtojams!»

(Bus daugiau).

Karo chronika.

Raudonasis laivynas. Sovietų Rusų eilinių karo laivų tonazas (be atsargos) siekia 146.000 tonų, kuomet Lenkų, Suomų, Estų ir Latvių laivynai sudaro tik 11.600 tonų. Pastarųjų laivynas: Estijos — 4.550 tonų, Lenkijos — 3.400, Suomijos — 3.100, Latvijos — 550 tonų. Iš Pabaltijos valstybių tik Estija turi du naujausio tipo naikintojus (po 1400 tonų), visų kitų valstybių laivai seno stiliaus. Esant raudonojoje eskadroje dviem drednoutams «Marat» ir «Parižskaja Komuna» (kurie pirmiau vadinosi «Petropavlovsk» ir «Sevastopol», kiekvienas po 26 tūkst. tonų, 23 mazgu greitumo, apginkluoti 12 (12 colinių) patrankų), Estų minininkai krantų gynime turi mažos reikšmės. Be to raudonasis laivynas turi dar: 1 pusedrednautą «Respublika» (18.600 tonų, 18 mazgų greitumo), 1 šarvuotą skraiduolį «Rurik» (16.900 tonų, 22 mazgų greitumo), 1 iš geriausių pasaulie greitųjų skraiduolių «skautų» — «Svietlana» (6.800 tonų, 30 mazgų greitumo su 15,130 mm patranku) 11 pirmos rūšies naikintojų ir 15 naujausio tipo nardomųjų laivių. Be to viso yra dar daug mininių ir nardomųjų laivių senesnio tipo, kurie jūrų pakraščiu saugojimui dar tinka. Visas karo laivynas turi virš 10 tūkst. jūrininkų ir karininkų.

Prancūzų krašto apsaugos ministeris, kalbėdamas senate, pranešęs, kad Prancūzai esą dabar reikalinga turėti 660 tūkst. kariuomenės, iš jų 189 tūkst. juodųjų (negrų). Tą galės pasiekti tik įvedus 18 mėnesių tarnybą. Vokietija dar esanti nenuginkluota. Jos 100 tūkst. kariuomenė galinti duoti kadros 21 divizijai. 150 tūkst. jos policijos irgi e-ą ne kas kita, kaip tikrą kariuomenę. Be to Vokiečiai turi daug asigynimo organizacijų, paslėptų mašinų ginklams dirbti. Šausio 13 d. buvo rasta tokių mašinų kulkosvaidžiams dirbti. Vokietija, gaminanti ginklus Rusijoje. Ministeris užbaigė kalbą pažymėdamas, jei įvesti 12 mėn. tarnybą, tai Prancūzijai pritrūks 120 tūkst. karių.

Rūro krašte. Prancūzų komisija Reino kraštu valdyti išleidusi įsakymą, kuriuo pasmerkiama nužudyti visi tie asmenys, dėl kurių kaltės įvyksta kurie nors nelaimingi atsitikimai.

— Prancūzų laikraštis „Journal des Debats“ praneša, jei Vokiečiai ir toliau ims priešintis, tai Prancūzai stiprins savo karo pajėgas, palikdami tarnyboje kareivius, kurie šiemet turėjo būti paleisti. Minimas laikraštis pataria sustiprinti kariuomenę negrais.

— Prancūzai manė internuoti (uždaryti į lagerius) visus vyrius nuo 20 iki 35 metų amžiaus, o nuo 35 iki 45 m. amžiaus turėsią registruotis tam tikslui paskirtose vietose.

Lenkijoje. Kovo 1 d. pašaukti kariniam mokiniui 6 savaitėms atsarginiui gimę 1897 m., gegužės 15 d. būsią pašaukti gimę 1896 m. ir liepos 15 d. gimę 1895 m.

Ko neprisapnuojama. Lenkų laikraštis «Przegląd Wieczorny» rašo, kad Lietuva vakaruose veikia su Sovietais, kaip ir Angora rytuose su tais pačiais. Laikraštis mano, kad esanti Rusų-Vokiečių-Lietuvių-Turkų sąjunga ir, jo nuomone, tas grąso Europos laikai ir Lenkai turėtų labiau remtis savo sąjungininkais.

Rusuose. Pastebėta, kad nuo vasario 16 d. vyksta gan stiprūs karo ešelonai į vakarų frontą. Pro Maskvą pravažiavę 7 ilgi traukiniai.

Santa Margeritos sutartimi, Pietų Slavų kariuomenė užimsianti iki šiol Italų valdomą Fiumės priemiestį Sušaką.

Vokiečių - Prancūzų santykiai Prancūzų radio skelbia, kad Vokiečių vyriausybė mananti nutraukti diplomatinis ryšius su Prancūzija. Vokiečių tautininkai kaskart drąsiau ima kalbėti apie karą.

Prancūzams užėmus Westerholdą, įvyko demonstracijos, kuriose yra vienas užmuštas ir keli sužeisti.

Mes laimingi, kad esant sunkioms aplinkybėms, galim turėti garbingą mirtį lauke tarp draugų, tarp lietuvių.

Generolas-leitenantas Galvydis-Bykauskas.

Įvykiai neutralėj zonoje.

Suvalkija. Kovo 4 d. 6 val. apie 15 raitų ir 15 pėsčių lenkų partizanų puolė mūsų pusės neutr. zonoje Galinių, Uždienių ir Baviršių kaimus. Iš gyventojų atimta pinigai, geresniei drabužiai; iš Baviršių kaimo paimta 7 arkiai. Galinių kaime lenkai užmušė du žydu ir viena sužeidė. Užpuolikai buvo mišrioje uniformoje: kareivių, milicininkų ir civilių.

Kovo 4 d. lenkų kariuomenė užėmė mūsų pusės neutr. zonoj Vidugirių kaimą.

Kovo 8 d. apie 15 val. lenkų partizanai puolė mūsų pusės neutr. zonoj Mizerių kaimą ir pagrobė iš gyventojų 4 karves ir arkli.

Kovo 10 d. 6 val. 30 min. lenkų partizanai, skaičiuje apie 60 žm., puolė mūsų kariuomenės sargybą ties Paviesniku kaimu. Šautuvų ugnimi partizanai liko išvaikyti. Vienas partizanas sužeistas.

Kovo 11 d. 5 val. lenkų partizanai, skaičiuje apie 40 žm., puolė Kalvių kaimą. Partizanai buvo atmušti.

Kovo 11 d. lenkų kariuomenės dalys su partizanais užėmė mūsų pusės neutr. zonoj Kalendiškių kaimą.

Perlojaus ruožte kovo 4 d. lenkų kareiviai šautuvų ir kulkosvaidžių ugnimi apšaudė mūsų sargybą, kuri atišaudė.

Sumiškių ruožte lenkai užėmė neutr. zonoj Zailgų kaimą ir prisiartino per Pusę kilometro nuo mūsų teritorijos kaimo Strauka.

Kiernavos ruožte lenkų partizanai prisiartinę prie pat Nerio kranto apšaudė mūsų teritorijos Mitkiškių kaimą. Sužeisti 2 mūsų kareiviai.

Širvintų ruožte lenkų partizanai vasario 22 d. suvarė iš neutr. zonos kaimų — Kieliai, Ramaškonys, Astykai, Jodeliai — gyventojus ir grasindami jėga, priverė juos pasirašyti po protokolu, kuriame reikalaujama ir likusia, dar nepriskirtą Lenkijai neutralę zoną, paskirti lenkams. Lenkai savo spaudoje skelbia, kad neutr. zonos „gyventojai“ sukilo ir vasario 24 d. puolė Širvintus, būdami nepatenkinti, kad Širvintų, Giedraičių miesteliai ir kitos vietos Tautų Sąjungos paliekama lieuviams. Šis lenkų falsifikavimas pasiliks tuščiais nes jų gausingos aukos prie Širvintų, kaip Virbalis — Sartonas, jo padėjėjas — lenkų kariuomenės poručnikas ir kiti — tai visiems žinomi seni lenkų partizanai, esantieji Z. B. K. (Związek Bezpieczeństwa Kraju) organizacijos žinioje ir lenkų kariuomenės remiami.

Lenkų vyriausybė savo notose ir spaudoje pabrėžia kad š. m. vasario 15 — 18 d. puolime neutr. zonos (apie įsiteržimą į mūsų teritoriją nutylima) da-

lyvavo ne ju kariuomenė, bet pasienio milicijos dalys. Tuo tarpu pasienio batalionai (bany straży granicznej) yra visai paruoštos kovai lenkų kariuomenės dalys, ginkluotos kulkosvaidžiais ir tt.

Nors tie batalionai ūkio bei administracijos atžvilgiu ir priklauso Vidaus Reik. Mini terijai, bet apmokimo ir drausmės atžvilgiais randasi Karo Ministerijos žinioje. Lenkų tariamoji milicija taip gi suskirstyta į kariuomenės vienetas ir ginkluota kulkosvaidžiais.

V. J.

Iš „Įsakymų Kariuomenei“.

E. Kariuomenės Vado pareigas Gen-Leit. Stonaičio uždėtos bausmės:

Išnagrinėjęs pristatytą man tardymą del Seimo atstovų įžeidimo, papildyto Kaune š. m. sausio mėn. 21 d. Šarvuotų traukinių pulko kareivių — įsakau:

1) Eilinį Venciūną Joną už savavilį pasišalinimą iš kareivinių ir girtuokliavimą — nubausti 20 parų daboklės.

Tą patį eilinį Venciūną už tai, kad būdamas girtas įžeidė Seimo atstovą Ambrozaitį Kazį — nubausti 30 parų daboklės.

2) Vyresn. puskarininkį Šmagorį Praną už tai, kad būdamas vyresnysis, savavaliai pašalinė iš kareivinių ir girtuokliavo mieste — pažeminti į eilinius ir nubausti 30 parų daboklės.

Tą patį eilinį Šmagorį už tai, kad būdamas girtas ir sutikęs gatvėj Seimo atstovus kiudė jiems praėti, iš ko kilo triukšmas ir Seimo atstovo įžeidimas — nubausti 20 parų daboklės.

3) Grandinį Glemžą Joną už tai, kad gavęs leidimą nueiti kinematografan su komanda, atsiliko nuo jos, girtuokliavo ir įsigėręs nuėjo vakarėlin — pažeminti į eilinius ir nubausti 30 parų daboklės.

Tą patį eilinį Glemžą už tai, kad grįždamas girtas ir sutikęs gatvėj Seimo atstovus kliudė jiems praėti, iš ko kilo triukšmas ir Seimo atstovo įžeidimas — nubausti 20 parų daboklės.

4) Eilinį Martinkonį Povilą už tai, kad gavęs leidimą miestan iki 21 val. išbuvo ligi 24 val. ir kad stengėsi apgaulingai įkalbėti Seimo atstovams nesivyti juos įžeidusių kareivių, nes jis, Martinkonis, juos pažįstas ir paskiau milicijos nuovadoj, rašant protokolą, melavo — nubausti 30 parų daboklės.

5) Jaunesn. puskarininkį Petrauską Bronių už tai, kad gavęs leidimą nueiti kinematografan su keiliais kareiviais komandos tvarkoje, kaip vyresnysis, nuėjo vakarėlin, o kai buvo tardomas — melavo — pažeminti į eilinius ir nubausti 20 parų daboklės.

6) Jaunesn. puskarininkį Pampalą Jurgį ir eilinius Padegimą Juozą ir Čyžą Juozą už tai, kad gavę leidimą nueiti kinematografan, visi nuėjo vakarėlin ir pirmuose savo parodymuose visi trys susitarę melavo — nubausti po 15 parų daboklės.

7) Tą dieną dežūravusį pulke leitenantą Kundrotą už nepakankamą prižiūrėjimą ir nepatikrinimą pulko kareivių — nubausti 7 paroms daboklės.

8) Šarvuotų Traukinių Vadus — leitenantą Vilėniškį, leitenantą Kundrotą ir Ūkio Vedėją vyresn. leitenantą Blumentalį už neišauklėjimą savo kareivių ir karininkų ir už netvarką, įvykusią traukiniuose — nubausti po 3 paras daboklės.

9) Šarvuotų Traukinių pulko Vadui pulkininkui leitenantui Kraucevičiui už neišauklėjimą jam pavestų karininkų ir kareivių — darau pastebėjimą.

10) Kauno miesto komendantūros karo valdininką Karpenką už paviršutiniai ir netikusiai atliktą

nieko neišaiškinusį tardimą, kurį prisiėjo kitam karininkui pakartoti — nubausti 10 parų daboklės.

Įsak. Kar. 39 Nr.
iš 23-II-23 d.

Metinė Aviacijos Valdybos šventė nustatoma vasario mėn. 12 dieną.

Pulkų teismai. 7-jo pėstininkų Žemaičių Kunigaikščio Butegeidžio pulko teismo sudėtis:

Pirmininkas vyresn. leitenantas Statkevičius. Nariai: vyr. leiten. Šurkus, leitenantas Latoža, eilinis Gedrimas Pranas, eilinis Venislavas Mikas. Kandidatai: leitenantas Viršila, leitenantas Jakštas, eilinis Budinas Domas, eilinis Venckevičius Zigmas.

2-jo pasienio pulkas: Pirmininkas kapitonas Vilkas. Nariai: pulk. leit. Baltušauskas, kapitonas Kinduris, grandinis Alzbutas Jonās, eilinis Petryla Klemas. Kandidatai: vyr. leiten. Venclauskas, kapitonas Antanėlis, eilinis Jonušas Kazys, eilinis Pauža Vladas.

Inžinerijos pulkas: Pirmininkas kapitonas Šukšta. Nariai: leitenantas Aperavičius, leitenantas Gegžna, vyr. pulk. Valentukevičius Banadas, vyr. pusk. Bitinas Juozas, Kandidatai: leitenantas Melys, leitenantas Baleišis, grandinis Oželis Vladas, eilinis Sutukaitis Juozas.

Įsak. Kar. 38 Nr.
iš 23-II-27 d.

Poznaniaus kareivių grupė Aluntoj pirmosios lenkų okupacijos laikais. Ant plakato užrašytų žodžių vertimas: „Tegyvuoja Poznanius Lietuvoj! Alunta“... Ši fotografija ir tas užrašas aiškiausiai parodo, kad lenkai norėtų, kad tik jie čia gyvuotų, mus gi visai iš čia išstumus.

Bausmės: 1- Išnagrinėjęs tardymą dėl atsitikusio Kaune 1922 m. gruodžio mėn. 16 dieną 23 val. incidento trijų karininkų — 10-jo pėstininkų Mariampolės pulko kapitono Pranculio, leitenanto Razvicko ir 1-jo gusarų pulko leitenanto Paulausko su Karo Milicijos Mokyklos patruliais ir Kauno miesto komendantūros dežuru, baudžiu šio incidento dalyvius:

1) 1-jo gusarų pulko leitenantą Paulauską už tai, kad 23 val. sušauktytas gatvėje Karo Milicijos Mokyklos patrulį, užgavo veiksmu patrulį grandinį Sveikauską, šiam tarnybos pareigas einant, o pastarąjį už karininko įžeidimą — abu atiduodu teisman.

2) Dalyvavusį šiame įvyky 10-jo pėstininkų Mariampolės pulko kapitoną Pranculį už girtuokliavimą, taipgi už tą, kad būdamas vyresnio laipsnio karininkas, nesugebėjo numalšinti kitų dviejų karininkų

ir vėliau apie įvykusį skandalą nepranešė savo tiesioginei vyresnybei — areštuoju 20 parų daboklės.

3) Dalyvavusi šiame įvyky 10-jo pėstininkų Mariampolės pulko leitenantą Razvicką už girtuokliavimą, triūkšmo kėlimą ir nepranešimą apie tai savo tiesioginei vyresnybei — areštuoju 20 parų daboklės.

Tą patį leitenantą Razvicką už tą, kad jis per viršydamas savo teises ir melagingai pasinaudodamas Kariuomenės Vado vardu darė pastangų areštuoti patrulį ir miesto komendantūros dežūrą — areštuoju 30 parų daboklės.

4) Kauno miesto komendantūros vyresnįjį leitenantą Žilį už tą, kad būdamas dalies dežūru, neišnaudojo savo teisių ir nesugebėjo sustabdyti girtų karininkų — areštuoju 10 parų daboklės.

2. Kariuomenės Intendantūros Centrinės duonos kepyklos eilinį Bleką už savavalią pasišalinimą iš kareivinės nakties laiku (š. m. sausio mėn. 27 dieną) — įsakau areštuoti 30 parų daboklės. Tuo laiku dežuravusį kepyklos komandoje eilinį Galaburdą ir ėjusį komandos viršilos pareigas jaunesnįjį puskarininkį Uksą už neprižiūrėjimą komandos kareivių — areštuoti: pirmąjį 30 parų, antrąjį — 20 parų daboklės. Kepyklos viršininką karo valdininką Ambrozevičių už neprižiūrėjimą ir neišauklėjimą jam pavestų kareivių — nubausti 5 poroms daboklės.

3. 1922 m. lapkričio mėn. 16 d. Kauno Karo daboklėje areštuotieji karininkai, gavę kažkaip svaiginamųjų gėrų, pradėjo gerti. Sargybos viršininkas, 2-jo pėstininkų D. L. K. Algirdo pulko leitenantas Marcinkus, tai matydamas, nieko nepadare girtuokliavimui sustabdyti. Areštuotieji, įsigėrę, pakėlė triūkšmą; sargybos viršininko padėjėjas, 5-jo pėstininkų D. L. K. Keistučio pulko vyresnįjį puskarininkį Petkevičių, kuris atėjęs pradėjo pakelti balsu skaityti karininkams notacijas, vienas šių karininkų, kapitonas Gaidelis, užgavo veidan.

Į tą atsižvelgdamas, 2-jo pėstininkų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Algirdo pulko leitenantą Marcinkų, buvusi tuomet sargybos viršininku, už tą, kad jis, matydamas areštuotus karininkus geriant daboklėje degtinę, jų nesustabdė ir leido sargybinius miestan — areštuoju 30 parų daboklės. Sargybos viršininko padėjėjas, 5-jo pėstininkų D. L. K. Keistučio pulko vyresnįjį puskarininkį Petkevičių, už pastebėjimus karininkams pakelti balsu — areštuoju 15 parų daboklės.

Areštuotuosius: 2-jo pėstininkų D. L. K. Algirdo pulko leitenantą Keželį, leitenantą Matulaitį, 5-jo pėstininkų D. L. K. Keistučio pulko leitenantą Kristopavičių, Kauno miesto komendantūros karininką Klimavičių, ir Belaišių stovyklų Valdybos karo valdininką Žilinską, už girtuokliavimą daboklėje, atliekant bausmę, nubausti pulkų vadams bei įtaigų viršininkams savo nuožiūra ir man pranešti.

2-jo pėstininkų D. L. K. Algirdo pulko kapitoną Gaidelį, už įžeidimo veiksmu vyresniojo puskarininkio Petkevičiaus, šiam tarnybos pareigas einant, traukiu teisman.

Kreipiu Kauno miesto Komendanto dėmesį į netvarką Karo daboklėje ir reikalauju skubaus trūkumų pašalinimų.

Visų laipsnių viršininkams kreipti kuodaugiausia dėmesio į išlavimą, išauklėjimą jiems pavestų valdinių, taipgi į išaiškinimą panašių negražių ir kario vardą žeminančių pasielgimų.

Kauno arbatinės. Esamais pranešimais kai kuriose Kauno arbatinėse esą laikoma degtinė ir net kokainas. Kauno miesto Komendantui imtis priemonių tiksliai iširti ir patraukti kaltininkus atsakomybėn.

Kauno įguloje ligi šiol vis sutinku naktį kareivių, savavaliai išvykusių iš kareivinių, taipgi nuolat paleidžiamų miestan 2 — 3 dienoms. Dalių vadams ir įstaigų viršininkams įsakau galutinai šį klausimą sutvarkyti. Paprastais atsitikimais kareivius leisti iš kareivinių arba trumpam laikui, kelioms valandoms, arba oficialių atostogų, o nuolatinius paleidimus, ypač naktimis, uždraudžiu. Kareivis paleistas išimtiname atsitikime pas tėvus ar gimines, neprivalo valkiotis naktį gatvėje.

„Is. Kar.“. 31 Nr.
23-11-13 d.

Kiekvienas lietuvis privalo atminti, jog mes ne tiek už valstybės (kuri yra, kaip ir kariuomenė, tik priemonė, o ne tikslas), kiek už savo dvasios, kultūros idealus kariaujame.

Kapitonas J. Urbšys.

Terminai telefonijos reikalams.

(Tešinys. Žr. „Lietuvos“ 1923 m. 23 ir „Kario“ 10 Nr.)

86. Montierius — Монтеръ.
87. Elektros, elektrinis montierius — электромонтеръ.
88. Mašinių montierius — монтеръ машинный.
89. Mašinių statytojas, mašinstatys — сборщикъ машинный.
90. Montažas — монтажъ.
91. Montuoti — монтировать.
92. Masyvas, -o, masyvus, masyvinis; masyvinis ratas — массивный, массивное колесо.
93. Magnetas, magnetas — магнитъ.
94. Magneto, magneso, magnetinis, magnesinis laukas (kiekvienas magnetas sudaro aplinkinėje erdvėje magnetinį, magnesinį lauką, kurio stiprumas pareina nuo magnetinių, magnesinių jėgų linijų skaičiaus) — магнитное поле (всякій магнитъ въ окружающемъ его пространствѣ создаетъ магнитное поле, сила котораго зависитъ отъ числа силовыхъ магнитныхъ линий).
95. Magneto, magneso, magnetinė, magnesinė, linija — магнитная линия.
96. Daugiakontaktis — многоконтактный.
97. Mikrotelefono ragelis — микротелефонная трубка.
98. Galia, galingumas. Variklio galia 12-a arklio jėgų — мощность (мощность мотора въ 12 лошадиныхъ силъ).
99. Staiga, staigiai, akimirka, vienu metu, ūmai — мгновенно.
100. Plaktukas, kūjelis — молоточекъ.
101. Elektros skambučio, skambalėlio plaktukas — молоточекъ электрическаго звонка.
102. Manipulatorius — манипуляторъ.
103. Mikrofaradas — (mikrofaradas lygus 10^6 farado imputo veneto) — микрофорада, (микрофорада равна 10^6 фарады-единицы емкости).
104. Prietaisas kalboms klausyti (prietaisas prieš kalboms klausyti) приспособление подслушивать.
105. Klausymas-syti (jis, telefonu klausydamas, prieš kalbą nugirdo) — подслушивание.

106. Prisiklausymas, įsiklausymas (jų kalbų įsiklausiau) — прислушивание.

107. Paklaustyti, nusiklausyti — послушать.

108. Įsiklausymas (įsiklausyk ką jie kalba) — вслушивание.

109. Nugirsti. Telefonu nugirdau prieš kalbą — подслушать.

110. Perkelti, kelti, judinti, stumti, kiloti, kilnoti, pernešti, stumdyti, suksti (straigtą, ratą) — передвигать, двигать, передвигать столъ.

111. Sandariai (uždaryti), standžiai, kietai (pav. plūkti aslą) tankiai (pav. austi); tankus, sūdrus (fizik) — плотный; tankumas, sūdrumas — плотность.

112. Glaustis, šlietis, šlyti, prišlyti (sandariai, glaudžiai prisišlieti) — прилегать, (плотно прилегать).

113. Pravadais. Elektros pravadais užimta visa siena — провода (электр. проводка занимаетъ всю стѣну).

114. Linijos tiesimas, nutiesimas — проводка линиі.

115. Vienodai, palaipsniui, pamažu, pastraipomis, tolydžio — постепенно.

116. Pašovas, padėlys, pamušalas, pakišalas — подкладка.

117. Antšovas, tvarslė-ės — накладка.

118. Įšovas, skiriklis, intarpas — прокладка.

119. Intarpo, intarpinis, skiriamasis žiedas — прокладочное кольцо.

120. Uždedamasis tvarslių, tvarslinis žiedas — накладочное кольцо.

121. Plėnė, plėvė, plėnelė, plėvelė — перепонка.

122. Kvadratinis, ketvirtainis, kvadratiškas, ketvirtainiškas — квадратный.

123. Kreivoji linija, kreivė — кривая линия.

124. Diagrama. Stūmiklio eigos diagrama — диаграмма (хода поршня).

(B. d.).

Mūsų lengvoji atletika.

(Žiūrėk. Kario 10 Nr.).

Paskutinės rungtynės įvyko 1922 metais 9 iš eilės; jas suruošė vėlai rudenį L.F.L.S. rugsėjo mėn. 16 ir 17 d. Ažuolyne. Šiose rungtynėse nedalyvavo nei vienas karys. Dalyvavo tik Kauno organizacijos: L.F.L.S. K.S.K. ir L.S.S. Šios rungtynės praėjo silpnokai. Buvo pasiekta keleta naujų rekordų, būtent: 1500 mt. bėg. Putvinskis 4 m. 57.0 sek. 110 mt. bėg. Šulginas 21.6 sek. Šok. į aukš. Garbačauskas 1.67 mt. Šiaip vaisiai buvo visi silpnesni negu kada nors, kaip aktyvių, taip moterų ir juniorų grupė, tik juniorų grupėje Karpovas pastatė vieną rekordą, ietės mėt. 39.36 metrus.

Be išvardytų rungtynių pažymėtinos dar vienos kurias suruošė I Divizijos kariai „Sporto Dieną“, kur įvyko Divizijos vado Gen. leit. Kleščinskio iniciatyva bet suruošė Divizijos štabo Viršininkas kap. Lanskaronskis.

Buvo tai pirmos organizuotos karių tarpe lengvosios atletikos ir kitų šakų (futbolo, jojimo). Jos įvyko 1922 m. liepos mėn. 2 d. Ūkmergėje. Į rungtynes atvyko įvairių dalių vadai ir svečiai, kaip iš vietos taip ir iš toliau. Rungtynėse dalyvavo iki 100 karių.

Oras buvo gražus. Aikštė buvo išpilta ir paženklinta. Ūpas geras. Atvykę svečiai gyvai sekė rungtynių eigos. Rungtynių šakos buvo įvairios: 100, 400 mt. bėgimai, estafetinis bėgimas (Švedų estafetė), šokimas į aukštį, šokimas su kartimi, disko mėtymas, ietės mėtymas ir skritulio stūmimas. Rungtynės buvo gerai sutvarkytos.

Rungtynėse dalyvavo maža karininkų. Metėsi į akis, kad kariai dar neišlavinti lengvosios atletikos šakose, neturi tinkamų rūbų, o užsiiminėja baliniuose, kas buvo šiek tiek nepatogu. Nors kariai atliko ne visiškai švariai (techniškai), bet matėsi gerų norų.

Rungtynių vaisiai:

100 mt. ltn. Dirvenskas 3 p. p. 12,3 sek.
400 „ Vokietaitis viršila 56,7 sek.
Šok. į aukš. įsib. ltn. Dervenskis } 1,61 mt.
Vokietaitis virš. }
Laurinaitis eil. }
Šok. su kartimi Vokietaitis virš. } 2,74 mt.
Disko mėt. Žygelis jaun. puska. 26,79 mt.
Ietės mėt. Gričius puska. 35,93 mt.
Skritulio stūm. Traškus vyr. puska. 8,78 mt.
Estafetinis bėgimas: I 3. p. p. komanda: Juozapaitis, Bilminas, Gričius ir ltn. Dirvenskas — 2 min. 39 sek.

Teisėjais buvo 3 p. p. Pulk. Leit. Bilminas, 4 p. p. Majoras Petrauskas, 1 p. p. Majoras Reklaitis, L.F.L.S. pirmininkas S. Garbačas ir Ūkmergės notaras Švabinskas.

Geriausiomis dalimis buvo Šarv. Auto-Diviziono ir 3 p. p. dalyviai. Neblogais buvo ir 1 ir 4 p. p. dalyviai.

Iš dalyvių geriausi buvo: ltn. Dirvenskas (3 p.p.), Vokietaitis viršila (Šarv. Auto-Diviziono), Laurinaitis

eilinis, Žygelis vyr. puska. (3 p.p.) ir Gričius vyr. puska. (3 p.p.).

Labai gražų stilių parodė šokime su kartimi ltn. Jodelė (1 p.p.), kuris pasitreniravęs gali pasiekti gražių vaisių, ir jam nebus Lietuvoje konkurentų. Ypačingai lengvas ir gražus šokimas pas ltn. Jodelę.

Rungtynių nugalėtojams buvo išdalytos dovanos.

Divizijos vadas Generolas Leitenantas Kleščinskas aiškiai nurodė fizinio lavinimosi svarbą ir reikšmę ir pabrėžė, kad sveikame kūne visuomet bus sveika siela ir sumanus protas.

Po rungtnių Divizijos vadas pakvietė svečius bendron vakarienėn, kur visą laiką buvo kalbama apie fizinį lavinimą kariuomenėje, jo svarbą ir tt. lietuvių tautai.

Šios rungtnės labai svarbios nes jos išjudino kariuomenėje fizinio lavinimosi reikalingumą ir bus pavyzdžiu kitoms dalims.

Iš viso per 1919—22 metų laikotarpį įvyko rungtnių: 1919 metais — 1; 1920 — 0; 1921 metais — 3; 1922 — 6; iš viso 10 rungtnių.

Šiose rungtnėse dalyvių buvo apie 600, iš jų nemažas nuošimtis karių.

Dabar sutraukus mūsų geriausius vaisius, Lietuvos piliečių pasiektus per tą laikotarpį gauname tokį vaizdą:

ŠAKOS	Aukšč. vaisiai		Aukšt. karių vaisiai			
	bendrai	Vaisiai	Punkt.	Pavardės		
Bėgimai 60 mt.	Garbačas	7,6	—	Ltn. Vileniškis Š.T.P.	7,7	—
" 100 "	"	11,8	68	" Dirvenskis 3 p.p.	12,3	57
" 200 "	"	25,2	60			
" 400 "	Vokietaitis	59,0	52	jo paties (viršila)	59,0	52
" 800 "	Bulota	2 : 29,2	29	Eil. Krapovickas	2 : 48,2	12
" 1000 "	Juozapaitis	3 : 02,1	53	jo paties (kariūn.)	3 : 02,1	53
" 1500 "	Putvinskas	4 : 57,0	49	Kariūnas Juozapaitis	5 : 09,2	40
" 3000 "	Senkus	11 : 51,8	30	" Kisielius	12 : 00,0	27
" 5000 "	Juozapaitis	18 : 30,1	53	jo paties (kariūn.)	18 : 30,1	53
" 10000 "	"	42 : 01,5	37	" " "	42 : 01,5	37
Šok. į aukštį įsib.	Garbačas	1,67	53	Ltn. Dirvenskas 3 p.p.	1,61	45
" " iš vietos	Bulota	1,21	29	Eil. Laurinaitis Š.A.D.	1,08	15
" į tolį įsibėg.	Dirvenskas	5,70	38	jo paties Š.A.D.	5,70	38
" " iš vietos	Laurinaitis	2,43	24	" "	2,43	24
Šokim. su kartimi	Vokietaitis	2,75	33	" "	2,75	33
Trišokis įsib.	Bulota	11 : 10	28			
Disko mėt. ger. r.	Taišerskas	33,00	44	J. puska. Žygelis 3 p.p.	28,85	30
" " ab. r.	"	59,88	—	V. puska. Traškus	45,27	—
Ietės mėt.	"	42,41	40	Eil. Pudelskis Š.T.P.	40,80	38
Skritulio stūm. g. r.	"	10,25	36	Ltn. Zamkus Gen. Št.	9,38	27
" " ab. r.	"	18,77	—	" " " "	17,00	—
Kūjo mėt.	"	28,88	16	Ltn. Šurna	19,51	2
Estafetin. bėgimai						
400 m. (4 × 100 mt.)	L.F.L.S. ir Š.T.P.	51,4	50	Šarv. Trauk. Pulk.	51,4	50
1000 mt. (10 × 100 mt.)	L.F.L.S.	2 : 09,4	—			
1600 mt. (4 × 400 mt.)	K.S.K.	4 : 13,0	—			
1600 mt. Olimpiad. (800, 400, 200×2)	I Div. komanda	4 : 18,0	—	I Div. komanda	4 : 18,0	—
1000 mt. Švedų (600, 400, 300, 200, 100)	L.F.L.S.	2 : 18,0	—	3 p. p. komanda	2 : 39,0	—
Vaikščiojimas 160 mt.	Bulota	9 : 17,6	—			

Moterų pasiekti vaisiai:

Bėgim. 60 mt. Garbačasienė 8,6 sek.
" 100 " " 15,0 "
" 200 " " 31,4 "
" 490 " Karnauskaitė 76,9 sek.

Šok. į aukštį Karnauskaitė 1,24 mt.

" " tolį Garbačasienė 4,15 "

Disko mėt. " 17,90 "

Ietės mėt. Karnauskaitė 21,36 mt.

Skritulio stūm. Garbačasienė 7,48 mt.

Estafetin. bėg. 4 × 100 (L.F.L.S.) 70,9 sek.

Mūsų lengvosios atletikos mėgėjai dauguma vis pradedantieji. Trūko jiems tinkamų šioj srityje vadovų, o dar daugiau trukdė apystovos k. t. aikštės, įrankiai ir t. t., kas, žinoma, atsiliepia į vaisius. Dauguma dalyvių dalyvaudavo rungtynėse be jokios treniruotės, bet nežiūrint to, visgi vaisiai pasiekti neblogi. Kiek geresni lengvosios atletikos mėgėjai buvo L.F.L.S.

Matydami mūsų pasiektus vaisius, vėliau galime sulyginti juos ir su kitų tautų darbų vaisiais.

(Bus daugiau).

S. Garbačiauskas.

Sportas.

Lietuvoje.

S. L. Futbolo skyriaus komitetas atliko daug svarbių darbų: priėmė metų darbų planą, pirmenybių rungtynes sudalino į dvejus ratus nustatė terminą tarptautinėms rungtynėms Lietuva—Estija, Lietuva—Latvija ir Kaunas—Klaipėda. Ruošia futbolo teisėjams 3 mėn. kursus, nustatė terminą registracijai sporto or-

Pavasaris artinasi. Vyrų, ruoškitės į futbolo rungtynes.

organizacijoms, norinčioms dalyvauti Lietuvos Futbolo pirmenybėse 1923 m. Sudarė laikiną teisėjų kolegiją iš: Demkės, Garbačiausko, Stonio, Gietos ir kitų. Iš dirbo rungtynių tvarkymui statutą ir pasiskirstė pareigomis. Komiteto pirmininkas: S. Garbačiauskas, sekretorius M. Stonius, išdininkas Vasiliauskas kom. narys—Amsterdamskis. Komitetas deda visas pastangas, kad šių metų Futbolo Pirmenybėse dalyvautų ir Klaipėdos krašto sporto organizacijos. Nusiuntė pasveikinimą Mažiosios Lietuvos Sportininkams, pakvietimą dalyvauti Futbolo Pirmenybėse ir įstojimą į Lietuvos Sporto Lygą, dalyvavime bendrame sportiniame darbe ir t. t.

Tikimasi, kad šiais metais pasiseks išstatyti gerą reprezentyvę krašto futbolo komandą prie Latvių ir Estų reprezentyvės komandos. Numatoma, kad š. m. futbolo sezonas prasidės anksti. Komitetas posėdžiauja kas sekmadienį ir tikisi sutvarkyti visą futbolo žaislą prieš prasidėsiant sezonui tik trūksta lėšų. Komiteto nariai visi supranta, dalykus ir darbas vyksta gerai.

Numatoma Kaune įsteigti dar vieną rungtynių aikštę.

Pasaulio Pirmenybės bėgime pačiužomis. (Tiesioginis pranešimas iš Stokgolmo) šiais metais Pasaulio Pirmenybės įvyko Stokgolmo stadione. Šios pirmenybės neatnešė rekordų.

Pirmenybėse dalyvavo geriausiai pasaulio čiuožėjai: suomai, norvegai, švedai ir rusai iš viso 18 bėgėjų.

Pirmenybės praėjo labai įdomiai ir su nelauktais vaisiais. 1922 m. Pasaulio nugalėtojas p. Grim (Norvegas) pralošė.

Suomas Tubergas ir rusų Melnikovas atsiliko nuo Stromo tik ant 1 punkto.

Iš Rusijos dalyvavo du bėgėjų, kurie mums pažįstami iš senų laikų: Ippolitov ir Melnikov. (abudu iš Maskvos).

Iš Estijos ir Latvijos nedalyvavo nei vienas bėgėjas.

Bendra santrauka ir vietos, įgytos Pasaulio Pirmenybėms 1923 m.

1 Thumberg . . .	11 punk.
2 Strom	13 "
3 Melnikov	14 "
4 R. Larsen	17 "
5 O. Olsen	24 "
6 Skutnabb	25 "
7 Oskar-Olsen	36 "
8 Blomgren	36 "
9 Paulsen	37 "
10 Ippolitov	41 "

Punktai skaitom sulig laimėtos vietos kiekviename bėgime ir užlaimėtą vietą skaitoma tiek pat punktų pav. Melnikov.

500 mt. — 4 vieta =	4 punk.
5000 " — 1 " =	1 "
1500 " — 6 " =	6 "
10.000 " — 3 " =	3 "

Išviso . . . 14 punk.

Asmuo, gavęs mažesnį skaičių, skaitomas laimėtojas ir t. t.

Strom sumušimas pateisinamas jo forma. Ippolitov jau 10 metų atgal dalyvavęs pasaulio pirmenybėse ir parodė tuo laiku gerus vaisius; dabar bent kiek silpnesnis, bet nežiūrint to, jis sugebėjo net sumušti Thumbergą 10000 mt. bėgime su labai gerais vaisiais ir ne blogus vaisius parodė ir 1500 mtr. bėgime.

Melnikov yra jaunesnis ir buvo 1915—1917 m. Ippolitovo konkurentu, dabar matome, kad Melnikov užima pasaulyje tokią pat vietą, kaip 10 metų atgal ji mažiau turėjo Pasaulyje Ippolitovas.

S. Garbačiauskas.

Kas girdėti

Lietuvoje.

Seimas Valstybės Prezidento įsakymu paleistas! Naujo Seimo rinkimai paskirti gegužės 12 ir 13 d.

— **Žmogžudystė.** Vasario 23—24 d. eidamas tarnybos pareigas tapo užmuštas Debrupinių (Tauragės apskr.) kaime Tyrelių girininkas Majus. Kaltininkai suimti. Jie važiuojo į mišką ažuolų vogti, bet girininkui pajutus juos ir nuėjus patikrinti, žmogžudžiai iš medžioklės šautuvo šovė į jį. Iškart sužeidė tik į abi kojas, bet pabėgus toliau perpuolė ir žmogžudžiai pastebėję, kad dar gyvas paleido šūvį per krūtinę.

— **Susidūrė traukiniai.** Naktį vasario 28 d. lietuvių traukinys 10 Nr. Vainodės stotyje (tarp Ma-

žeikių ir Priekulės užėjo iš šono latvių prekių traukiniui. Pagadintas vienas latvių prekių vagonas. Iš žmonių—nenukentėjo.

— **Klaipėdoje.** Nuo kovo 1 d. Klaipėdoje vėl galima vaikščioti per visą naktį. Kinai, teatrai ir restoranai leidžiami atidaryti tik iki 24 val. Svaiginamų gėralų pardavinėjimas vėl leidžiamas.

Užsieniuose.

— **Pabaltės valstybių konferencija** š. m. kovo m. 5 d. prasidėjo Elsinky (Suomijoje). Konferencijoje dalyvauja: Suomiai, Estai, Latviai, Lietuviai ir Lenkai. Pirmininkauja Suomų užsienių reikalų ministeris p. Vennola.

— **Amerikos Jungt. Valstybių** prekybos departamento atstovas važiuoja į Rygą prekybos ryšiams su Pabaltės valstybėmis užmegsti.

— **Reino respublika.** Prancūzų vyriausybė ruošiasi netrukus paskelbti Reino krašto respubliką.

— **Anglys.** Anglų laikraštis „Times“ paduoda statistinių žinių, kiek kuri valstybė turinti anglių: Amerika 2000 milijardų tonų; Vokietija — 110 milijardų; Anglija — 190 milijardų; Rusija — 60 milijardų; Austrija ir Vengrija — 54 milijardus; Prancūzija — 17 milijardų.

— **Pirmoji Latvių metalinių pinigų** partija atsiųsta Talinan (Estijon) o iš ten šiomis dienomis pargabens į Rygą.

— **Užpuolė Vokiečių pasiuntinybę Romoje.** Šiomis dienomis buvo užpulta Vokiečių pasiuntinybė Romoje. Užpuolikai norėjo išplėsti dokumentus. Italijos spauda tuo atsitikimu labai yra sujudusi. Vokiečių laikraščiai spėja, kad tai esąs Prancūzų darbas, kad tokiu būdu galėtų susekt Vokiečių—Italų santykius. Prancūzų spauda tais vokiečių apkaitinimais yra labai pasipiktinusi.

— **Rytų Galicija Lenkams.** Prancūzų žiniomis, kad Santarvei nustatant Lenkijos sienas, Rytų Galicija palieka Lenkijai, su sąlyga, kad Galicijoje bus sudarytas ypatingas autonominis režimas.

— **Kiek Rusai skolingi Anglams.** Anglų finansų ministerijos atstovas pareiškęs, kad Rusų vyriausybė esanti skolinga Anglams 688 milijonų svarų sterlingų

— **Nauja Tautų Sąjunga.** Amerikos vyriausybė mananti sudaryti naują Tautų Sąjungą kurios tikslas būtų pasaulio taikos saugojimas.

— **Amerika gražins Vokiečiams jų turtą.** Š. m. kovo 3 d. Amerikos senatas savo posėdyje patvirtino įstatymą, kuriuo Vokietijai gražinami visi turtai, konfiskuoti Jungt. Valstybės karo laiku. Tokiu būdu Vokiečiams bus gražinta 45 milijonai dolerių.

— **Rusų—Lenkų derybos.** Kovo 3 d. Maskvoje prasidėjo Rusų—Lenkų pašto ir telegrafo konferencija.

— **Petisnė Maskvon.** Buvęs Klaipėdos komisarų Petisnė važiuoja su senatoriu grafu de Monsie į Maskvą, Rusų—Prancūzų santykių reikalais. Klaipėdos vokiečių laikraštis „Memeller Dampfboot“ pažymi, kad „Mes esame tikri, kad Petisnė Rusijoje laimės ne daugiau kaip Klaipėdoje.“

Klaidų atitaisymas.

„Kario“ 10 Nr. Red. atsakyme Pr. Gyliui vieton Bizausko „Lietuvos teorija“ turi būti „Literatūros teorija“

Majoro Laurinaičio žodžiai 122 pusl. turi būti šitaip: „Kiekvienas viršininkas, vadas visur ir visada turi būti žymus, energingas ir savarankiškas asmuo“.

Užsisakykite vienintelį Lietuvoje
laisvos ir progresyvės minties dienraštį

LIETUVOS ŽINIOS

„LIETUVOS ŽINIOS“ gina Lietuvos liaudies reikalus, tvirtai stovi už žemės reformą ir sargyboje obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva, su Vilnium ir Klaipėda.

„LIETUVOS ŽINIOS“ suteikia kas dieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodžio.

„LIETUVOS ŽINIOS“ laikas nuo laiko yra papuošiamos karikatūromis ir pašiniais.

Už 36 lt. metams, arba 10 lt. 3 mėn.

„LIETUVOS ŽINIŲ“

ateis pas Tamstą į namus.

„LIETUVOS ŽINIŲ“ adresas: _____
_____ Kaunas, Laisvės Al. 60 Tel. 223.

Išėjo iš spandos ir parsiduoda
visuose knygynuose

PR. BŪDVYCIO

Vyčių Tautos

— PASAKA —

ir dar šis tas

Trumpi nuo senovės iki paskutiniųjų
dienų Lietuvos istorijos bruožai eilėmis.

Kaina 1 litas. Perkupčiams nuleidžiama 30 %.

Leidžia Kr. A. M. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Kap. P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Totorių gatvė Nr. 14.